

Nr 6.

Av herr **Röing**, med förslag till viss bestämmelse om skatt för testamentslott eller gåva.

Enligt gällande förordning om arvskatt och skatt för gåva av den 19 november 1914 skall den, som erhåller egendom genom testamente eller gåva, på sätt i förordningen närmare stadgas, erlægga skatt till staten i förhållande till egendomens värde. — Vid tillämpningen av denna förordning hava i ett visst avseende olika meningar gjort sig gällande. Det förekommer icke så sällan att i testamente stadgas, att boet skall bära den skatt, som belöper å värdet av den egendom, som genom testamentet bortgivits, ävensom att en givare själv betalar skatten för den gåva, som tillfaller mottagaren. Myndigheterna hava vid fastställandet av skatten i sådana fall som nu berörts förfarit på olika sätt. Sålunda hava vissa myndigheter bestämt skattebeloppet till samma belopp, som skulle hava utgått, ifall testamentstagaren eller gåvotagaren själv betalt skatten. Andra hava däremot ansett förordningens bestämmelser böra tolkas så, att testamentstagaren och gåvotagaren skola beskattas även för det skattebelopp, som boet eller givaren för gåvan betalar till staten, därvid man dock i vissa till min kännedom komna fall förfarit på det sätt, att man utgått ifrån att testamentstagaren eller gåvotagaren skall anses hava erhållit ett belopp så stort, att det efter avdrag av den enligt tariffen fastställda skatten återstår ett värde, motsvarande det testamentsbelopp eller den gåva, som testatorn eller givaren i verkligheten avsett skola komma vederbörande testaments- eller gåvotagare till godo. Jag vill icke förneka, att det kan anföras skäl av teoretisk natur, som tala för en tolkning av författningen, som äger rum enligt det nu senast beskrivna förfaringssättet. Men jag håller dock före, att den tolkning av författningen, som leder till att skattebeloppet blir detsamma vare sig det betalas av den, som får mottaga ett legat eller en gåva, eller av givaren därav, även har goda skäl för sig. Enligt författningen är staten vid överflyttning av egendom från en person till en annan genom testamente eller gåva tillförsäkrad ett visst belopp i

förhållande till det bortgivnas värde. Det borde, synes mig, vara för staten likgiltigt, om själva skattebeloppet utgår ur givarens eller mottagarens ficka. Säkert är också, att den tankegång, som ligger till grund för den strängare tolkningen, som gjort sig gällande hos vissa myndigheter, är mycket främmande för det allmänna rättsmedvetandet.

Det är nog så, att menig man ej har lätt att förstå, att den omständigheten, att skatten för en testamentslott eller för en gåva betalas av testators bo eller av givaren, skall medföra, att mottagaren skall anses ha mottagit även skattebeloppet såsom gåva, så att staten på den grund skulle erhålla ett högre belopp i skatt än den eljest skulle fått. Detta förefaller säkerligen lika egendomligt som det skulle göra, därest en mottagare av ett legat eller en gåva skulle anses hava mottagit ett mindre värde till följd därav att han har att erlægga skatt därför, så att skatten skulle komma att beräknas, icke på värdet av legatet eller gåvan, utan å detta värde efter avdrag av skattebeloppet. Det har också visat sig, att det i varje fall för åtskilliga myndigheter åtminstone hittills fallit sig naturliga att anse, att statens krav på skatt uti nu ifrågavarande hänseende måste anses fullt tillgodosett genom att staten får uppbära det i författningens tariff fastställda skattebeloppet, oavsett om det är givaren eller mottagaren, som betalar det.

Ur ekonomisk synpunkt torde frågan för staten icke ha större betydelse. Skulle nämligen den strängare tolkningen allmänt komma att tillämpas, bleve säkerligen följden den, att testatorer och givare komma mera sällan än nu är fallet att lämna legatet eller gåvan på sådana villkor, att det till staten betalas »skatt på själva skatten». Det kan för övrigt också inträffa, att den strängare tolkningen i vissa fall medför, att staten får ett mindre skattebelopp än den eljest skulle erhålla. Ifall exempelvis överskottet i ett bo skall tillfalla någon, som har att gälda skatt efter någon av de högre klasserna av den i författningen förekommande tariffen och legat äro givna till sådana, som falla under någon av de lägre klasserna, med villkor att boet skall bära belöpande arvs-skatt, kan följden bli den, att det på boets egendom i dess helhet belöpande skattebeloppet blir lägre än det eljest skulle blivit. Det har kommit till min kännedom, att detta verkligen förekommit.

Man må ha vilken mening som helst med hänsyn till frågan om vilken av här ovan refererade tolkningar av författningen, som är den, som bör komma till tillämpning, men därom torde ingen meningsskiljaktighet böra råda, att det är en olägenhet, som bör undanröjas av lagstiftaren, att olika tolkningar kunna göra sig gällande hos de myndigheter, som ha att handlägga nu ifrågavarande ärenden.

Då jag för min del finner, att den mindre stränga tolkningen av författningen är den naturligare och enklare, får jag med åberopande av vad jag här ovan anfört hemställa,

att riksdagen måtte besluta, att den omständigheten, att skatten för testamentslott eller gåva erlägges av testators bo eller givaren icke skall medföra, att skatten blir högre än den skulle blivit, därest testaments- eller gåvotagaren själv haft att bära skatten.

Slutligen hemställer jag, att bevillningsutskottet måtte formulera den ändring i eller det tillägg till ifrågavarande förordning, som ett bifall till min ifrågavarande hemställan nödvändiggör.

Stockholm den 16 januari 1923.

Erik Röing.
